

DIRVA

Nr. 9

Sausis-January 23, 1961

Cleveland, Ohio

JAV prezidentas Kennedy kvietė saugoti laisvę ir ieškoti taikos

Pirmasis jo pareiškimas optimistiškai priimtas Vakaruose

John Fitzgerald Kennedy, prisiskaitęs trisdešimt penktuoju Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu, savo inauguracinėje kalboje kvietė visus amerikiečius bet kokia kaina saugoti laisvę, o visą žmoniją - "iš naujo ieškoti taikos".

Palyginti trumpoje kalboje, kuri susilaukė tiek demokratų, tiek respublikonų pagyrimų, jis pareiškė, kad pirmieji jo, kaip Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento, žodžiai yra skirti ne tik saviems tautiečiams, bet ir viso pasaulio piliečiams.

"Težino kiekviena tauta, nepaisant ar ji mums linki gero ar blogo, kad mes mokėsime bet kurią kainą, pakelsime bet kurią našta, remsime visus draugus ir kovosime su visais priešais, siekdami užtikrinti ir išlaikyti laisvę."

Jis įsipareigojo remti Jungtines Tautas ir jų pastangas stiprinant ir plečiant savo funkcijas. Jis pažadėjo paramą sąjungininkams. Jis sveikino jaunąsias valstybes "laisvųjų eilėse" ir įspėjo jas saugotis komunistinės tironijos...

Prez. Kennedy kvietė viso pasaulio žmones, komunistus ir nekomunistus, jungtis globalinėn sąjungon kovai su "tironija, skurdu, ligomis ir karu". Alkaniešiams ir skurstantiems pusėje žemės rutulio Kennedy įsipareigojo teikti pagalbą "ne dėlto, kad komunistai tai daro, nedėlto, kad mes siekiame jų balsų, bet dėlto, kad tai yra teisinga."

Apeliuodamas į Rytų ir Vakarų valstybes, naujasis JAV prezidentas pareiškė: "Abi pusės teiškio tų problemų, kurios mus jungia, vietoj didinę problemas, kurios mus skiria... Abi pusės teiškio mokslo stebuklų, o ne jo siaubo. Drauge tirikime žvaigždes, užkariaukime dykumas, nugalėkime epidemijas..."

"Absoliutinė galia sunaikinti tautas," jo žodžiais, turinti būti atiduota "absoliutinei visų tautų kontrolei".

Lotynų Amerikos tautoms prez. Kennedy paskelbė "specialų įsipareigojimą" naujai sąjungai prieš skurdą, agresiją ir

subversiją. Ir užsimindamas sovietų įtaką Kuboje, jis pareiškė: "Težino kitos jėgos, kad ši hemisfera yra nusistačiusi išlikti šeiminingu savo namuose".

"Žibintas perleistas naujai a-

Kreipdamasis į amerikiečius, prez. Kennedy pasakė: "Neklauskite, ką jūsų kraštas gali padaryti jums, bet klauskite, ką jūs galite padaryti savo kraštui." Ir "pasaulio piliečiams" jis pa-

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ PREZIDENTAS
JOHN FITZGERALD KENNEDY

merikiečių kartai," pastebėjo prez. Kennedy, "gimusiai šiame šimtmeityje, karo užgrūdintai, šaltos ir karčios taikos sudrausmintai, bet išdidžiai savo protėvių palikimu."

Jis kvietė "dvi dideles ir galingas tautų grupes", abi branduolinių bombų ir tarpkontinentinių raketų savininkes, susijungti kuriant "ne naują jėgos balansą, bet naują įstatymo pasaulį, kuriame stiprusis būtų teisingas ir silpnasis saugus, ir taika būtų išlaikyta amžinai". To negalima būtų pasiekti per pirmąsias 100 ar 1000 naujosios administracijos dienų. "Galbūt tai nebus galima pasiekti per mūsų gyvenimo laikotarpį," pridūrė jis, "bet pradėsime."

Dailininkas Henrikas Šalkauskas, gyvenęs Australijoje, praeitais metais dalyvavęs dvidešimt vienoje parodoje Australijoje ir užsienyje, gimęs 1925 m. Kaune, grafiką pradėjo studijuoti karo metu Vokietijoje. Nuvykęs į Australiją, kurį laiką turėjo dirbti akmenų skaldykloje, bet tas nesukliudė jau pirmaisiais metais su savo darbais patekti į australų dailininkų parodą ir buvo priimtas į Society of Artists in Canberra. Nuotraukoje dail. Henrikas Šalkauskas prie savo darbų lietuvių dailės parodoje Bankstowne, Australijoje, kuri įvyko praeitų metų pabaigoje.

Raštučio nuotrauka

reiškė: "Neklauskite, ką Amerika gali padaryti jums, bet klauskite ką mes visi drauge galime padaryti žmogaus laisvei."

Prezidento Kennedžio kalba buvo šiltai priimta ne tik amerikiečių, bet ir Europos gyventojų. Londono spaudoje grynai prezidentas, kaip drąsų, aiškiai protaujantį vyrą, kuris esąs pasirošęs griebti didžiulias problemas. Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris pareiškė, kad jis pilnai remia prez. Kennedžio pareiškimus.

Austrijų laikraščiai pastebėjo, kad prez. Kennedžio pasirošimas kalbėti su Maskva, reiškias "ne laisvės išdavimą, bet vienintelį kelią padėti ugdyti laisvės idealus Rytuose". Stockholm laikraštis "Aftonbladet" pareiškė: "John Kennedy turi gerą šansą tapti vienu iš didžiausių Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų".

Sovietijos diktatorius Chruščiovas savo sveikindimo telegramoje pareiškė viltį, kad "santykių radikaliai pagerėsia". Panašias viltis apie "tarptautinių santykių pagerėjimą ir degančiųjų pasaulio problemų taikų išsprendimą" savo telegramoje pareiškė Jugoslavijos Tito. Sveikindimą atsiuntė ir Rytų Vokietijos šefas Ulbrichtas, nors JAV nepripažįsta jo režimo.

Bet komunistinės Kinijos radėjas pasmerkė prez. Kennedį ir jo kabineto narius, kaip "artimai susiriusius su kapitalo monopolu". Hongkonge einas komunistų laikraštis pareiškė, kad Kennedžio administracija tęsianti "karo ir agresijos" politiką.

Kairo laikraščiai pareiškė, kad jei Kennedy "seks pirmąjo pėdomis, mes galime užtikrinti, kad Amerikos pozicijos dar labiau susilpnės. Ganos vyriausybės organas reikalavo pirmoje eilėje spręsti Kongo krizę, nes "ją padėjo sukurti jo pirmtas, ir tolimesnis jos uždelsimas privesių prie kraštutinėms pavojingų pasekų".

Moskvos laikraščiai ignoravo prez. Kennedžio inauguraciją, sukoncentruodami paskutinius puolimus į Eisenhowerį ir jo vyriausybę.

Kubos radijo tinklas perdavė prez. Kennedžio kalbą ispaniškai

Australijoje, Sydney Town Hall, praeitais metais gruodžio 28 d. įvykusioje lietuvių dainų šventėje gražiai pasirodė jungtinis Adelaidės, Melbourne, Newcastle ir Sydney lietuvių choras, diriguojamas Stasio Žuko.

Vinco Raštučio nuotrauka

KOMUNISTINIS JAUNIMO INTERNACIONALAS

"Pasaulio Demokratinės Jaunuomenės Federacija" siekia komunistams

laimėti Afrikos-Azijos jaunimą

Šiuos 1961 metus komunistai, arba, tiksliau sakant, jų domiuojama "Pasaulio Demokratinės Jaunuomenės Federacija" paskelbė kovos metais Afrikos ir Azijos jaunimui laimėti. Tos tarptautinės organizacijos veikla ateinančiais mėnesiais sustiprės pagal Maskvos šūklus.

Kai Stalinas paleido kominterną, dingo ir "komunistinės jaunūmonės internacionalas". Antrojo Pasaulinio karo ginklų brolytės ženkle komunistams pasisekė 1945 metų spalio 31 -- lapkričio 10 dienomis Londone suorganizuoti pirmąją pasaulio jaunimo konferenciją. Ten 60 kraštų delegatai įsteigė "Pasaulio demokratinės jaunūmonės federaciją", kurioje komunistai tuojau perėmė vadovybę.

Ir atpasakėjo iškilmes, Premjeras Fidel Castro, atšaukdamas tris savaites trukusius pasirošimus "jankių invazijai" atremti, pasiūlė "pradėti iš naujo ieškoti taikos".

Tik šveicarų "Tribune de Geneve" išreiškė susirūpinimą, kad blogas Washingtono oras nepakenktų naujojo prezidento sveikatai. Inauguracijos iškilmės vyko lauke, esant nemažam šalčiui. Diena anksčiau siutusį pūga sukludė daliai svečių atvykti į iškilmes. Jose dalyvauti negalėjo ir buvęs prezidentas Hooveris, kurio lėktuvas, valandą pasisukdinėjęs virš Washingtono, grįžo į Floridą.

* KONGE, ypač Rytinėje ir Kivu provincijose, kurias domiuoja Lumumbos šalininkai, vėl padidėjo teroras prieš baltuosius, keršijant už Lumumbos išgabenimą į vieną Katangos kaimelį.

Organizaciją steigiant, taktiniais sumetimais buvo stengiamasi vaizduoti "nepartiškumą", tačiau netrukus ir oficialiai ji pradėjo remtis Kremliaus politika, Maskvos šūkliai: sustabdyti branduolinių ginklų bandymus -- įsteigti beatominės zonos -- pašalinti kolonizaciją -- išspręsti vokiečių klausimą pagal sovietinį receptą -- buvo priimami be jokios kritikos.

Tada daugelis tautinių jaunimo organizacijų pajuto komunizmo ranką ir išstojo iš federacijos. Jos centras buvo iš Londono perkeltas į Paryžių ir vėliau, kai Prancūzijos vyriausybė pasiūlė sustabdyti subversiją, į Budapestą.

Minėta jaunimo federacija, kaip ir visos komunistų organizacijos, yra griežtai diriguojama. "Narių-organizacijų susirinkimai" įvyksta kas dvejus metus ir juose renkamas vykdomasis komitetas, susidedas iš 60 asmenų. Jis paskiria pagrindinius sekretorius. Narių susirinkimas "išrenka" ir organizacijos pirmininką, generalinį sekretorių bei išdalininką.

Dabartinis pirmininkas yra Piero Pierolli, Italijos komunistinio jaunimo organizacijos centro komiteto narys. Reikšminga, kad tarp vicepirmininkų jau šiaudien didelę dalį sudaro komunistų vadai iš ūkiškai atsilikusių kraštų. Šiais metais Afrikos ir Azijos jaunimo vadų įtaka organizacijoje turi būti dar labiau sustiprinta.

Organizacija yra nepaprastai aktyvi propagandos lauke. Ji rengia "pasaulio jaunimo savaites", "pasaulio jaunimo dienas" ir "kolonijų jaunūmonės dienas". Bet pagrindinę parodą sudaro vadinamos "pasaulio jaunimo ir studentų žaidynės", kurios vidutiniškai vykdomos kas antrus

metus. Pirmas tos rūšies spektaklis buvo surengtas Pragoje 1947 metais, paskutinis -- Vienoje 1959 metais.

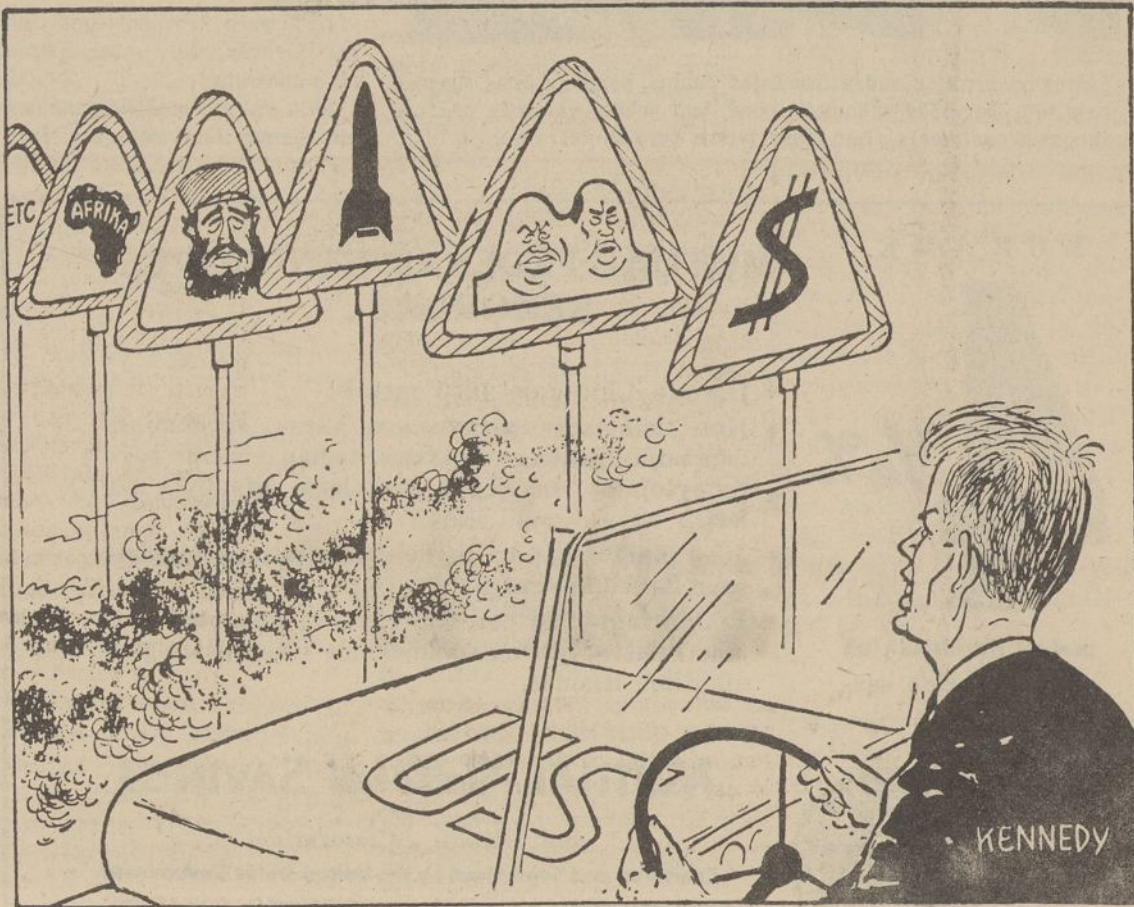
Federacijos infiltracija į Vakarų pasaulį ligšiol liko beveik be pasėkų. Bet jaunuosiose Azijos ir Afrikos valstybėse ji yra daug laimėjusi. Ši komunistinė jaunimo internacionalą Maskva ir satelitai aprūpina didelėmis pinigų sumomis. Todėl dalyviai iš neturtingų kraštų nemokamai atgabenami į "seminarus" ir "tarptautines stovyklas". Tu būdu komunistai dažnai laimi naičių draugų, kuriuos jie stengiasi įkinkyti savo vežimui.

Kaip šiai federacijai yra pasesėkė laimėti įtaką ūkiškai atsilikusiuose kraštuose, rodo Gvinėjos pavyzdys. Tuo po nepriklausomybės paskelbimo federacijos vykdomasis komitetas 1960 metų pradžioje posėdžiavo Konakryje ir deklaravo savo komunistinius šūklus. Ten buvo atstovaujama ir Vokietijos sovietinė zona, kurios atstovai išsijusę kurstė prieš laisvąją Vokietijos dalį. Šiandien Gvinėjoje visur dominuoja sovietinės zonos komunistai.

Šalia konferencijų ir žaidynių komunistinis jaunimo internacionalas leidžia laikraštį "Pasaulio jaunimas", kuris, ankstesnių kominterno leidinių pavyzdžiu, išėina daugeliu kalbų. "Pasaulio jaunimas" spausdinamas rytinėme Berlyne -- angliskai, prancūziškai, ispaniškai, vokiškai, kinietiskai, rusiškai, lenkiškai, rumuniskai, vengriškai, švediskai ir arabiškai. Laikraštis Afro-Azijos valstybėms dalinamas nemokamai ir turi ten padėti populiarizuoti Kremliaus politiką.

"Pasaulio Demokratinės Jaunuomenės Federacija" yra Trojos arklys, kuriuo Kremliaus bando įsilaužti į laisvąjį pasaulį.

(tp)

Kelias su daugybe pavojaus ženklų...

Bendros kapituliacijos nebuvo. Kiekviena vokiečių kovojanti grupė pasidavinėjo pavieniui, žygiuodama išgriautomis Stalingrado gatvėmis.

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (30)

Maršalas Paulus kapituliuoja

Rusai pasiekė operatyvinį tikslą: padalino katilą į dvi dalis. Tai nėjo taip greitai, kaip jų vadovybė buvo skaičiavusi, bet dabar galo reikėjo laukti pamiš ar valandomis. Armijos pranešime sausio 28 buvo sakoma:

"Stiprūs prieš puolimai skaldė frontą į tris žiedus. Galutinio žlugimo reikia laukti vasario 1 dieną."

Armijos vadovybė buvo apsupta pietiniame žiede. Generolo pulkininko Paulus štabas buvo įsikūręs visiškai išdegusio "universmago" rūsiuose, kurietrupėjo nuo nuolatinių artilerijos sviedinių sprogimų.

Armijos vadas jau neberodė jokios iniciatyvos. Jis sėdėjo sugniužęs ant lauko lovelės rūsių kampe, o ryšį su šiauriniu ir viduriniu žiedu per radiją palaikė jo štabo viršininkas gen. Schmidtas. Ryšys tebuvo įmanomas palaikyti tik iš dalies, o apie dalinių kovingumą jau negalėjo būti kalbos, nors vis dėlto ir rusams nebuvo dar lengva pasiekti greitą laimėjimą, nes atskiri punktai, pasiryžę gerai mirti, negu pasiduoti į rusų belaisvę, gynėsi iki paskutiniųjų.

Pirmiausiai žlugo vidurinis žiedas. Rusai vienu metu pradėjo spaudimą iš visų pusių, ir sausio 30 priešais vadovietės

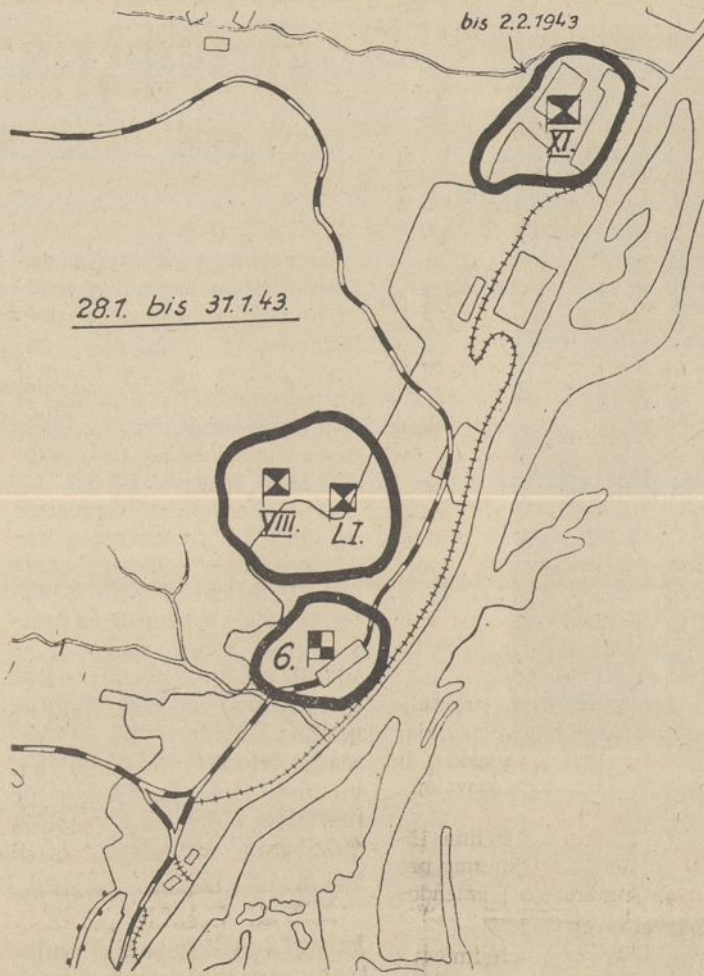
bunkerį pasirodė tankas, reikalaujamas pasiduoti. Pavienės kovos grupės metė šalin ginklus, nes bendros kapituliacijos nebuvo, kiekvienas vienetas ėjo belaisvėn atskirai.

Dviem valandom anksčiau, negu žlugo vidurinis žiedas, armija buvo perdavusi pranešimą:

"Šeštosios armijos likučiai, suspausti į tris žiedus, tebe-laiko kelis kvartalus. IV armijos korpo nebėra, XIV tankų korpas kapituliavo. VIII ir LI korpai nebeapsieklami. Žlugimo neįmanoma nutęsti nė 24 valandas."

Pietiniame žiede dar buvo pagal įsakymą "ginamas kiekvienas atsparos punktas". Naktį dar keturiolika transportinių numetė savo krūvius; kiek jų pateko į vokiečių ir kiek į rusų rankas, niekas nežino. Pagaliau jau ir nebebuvo svarbu, bet vyriausioji karo vadovybė pasistengė atžymėti nacių šventę -- "valdžios užėjimą".

Mirti pasmerktąją armiją ta proga ištiko ir pakėlimų į aukštesnius laipsnius banga. Paulus tapo maršalu; jis niekada nematė maršalo lazdos, bet simboliškai šalia jo lovos gulėjo revolveris. "Karo istorijoje nėra buvę vokiečių maršalo, kuris eity į belaisvę", dieną anksčiau buvo pasakęs Hitleris. Pakelta į aukštesnius laipsnius ir keli ge-

Į pabaigą Stalingrado frontas buvo suskaldytas į tris žiedus.

nerolai, bet 117 karininkų pakėlimas liko tik popieriuje: jie niekada apie tai nesužinojo, jau būdami žuvę arba patekę į belaisvę.

Nacių šventės proga armijai buvo siunčiami ir heroiški šūkai:

"Vokiečių tauta amžiais atmintis didvyrišką savo sūnų kovą prie Europos ir Azijos ribos".

Pats reichsmaršalas Goeringas apvainikavo tas laidotuvių kalbas:

"Šeštoji armija gali sau prisiskirti nemirtingą garbę, kad išgelbėjo Vakarų pasaulį."

Ir armija tą dieną pasiuntė ketelį radiogramų:

12:18 val.: "Gallimybų numesti siuntas raudonojoje aikštėje nebėra, ties pionierių kareivinėmis netikra, ties traktorių fabriku pavojinga."

12:30 val.: "Priešo jėgos ties pat durimis, dėl mūsų likimo nėra abejonių."

15:10 val.: "Priešiškuvinė kovos grupė išsijungia nuo šios

dienos. Linkėjimai ir sveikiniai tėvynei."

19:40 val.: "Tik klaidžioja kareiviai, maža kovotojų, vadovybė slysta iš štabų rankų, rusų tankai veržiasi, viskas eina prie galo."

Gynimosi fronte didėjant spragoms, lemiamoje vietoje tarp teatro ir stoties kovojančios grupės metė ginklus. Armijos štabe pasirodė pirmieji parlamentariai, juos vedė kapitonas. Jie buvo pasiusti atgal:

--Mes reikalaujame generalinio štabo karininko.

Netrukus parlamentariai grįžo atgal. Šį kartą juos vedė majoras. Viskas vyko be didelių ceremonijų. Rusai pareikalavo sąlyginės kapituliacijos, ir nebuvo dėl ko derėtis. Visa procedūra tetruko tik dešimtį minučių. Po to štabo viršininkas nuėjo į gretimą kambarį ir pranešė:

--Atėjo rusai. -- ir po pertraukėlės: -- Ar galiu poną mar-

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**CANADA DRY
GINGER ALE**

EX 1-8800

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

**DAIRYMEN ICE CREAM
COMPANY**

3068 WEST 106th STREET
OR 1-2300

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**AMALGAMATED ASS'N.
OF ST. & E. RY.**

HARRY LANG - Secretary
740 SUPERIOR AVENUE, W.

Šeštosios armijos vadas maršalas Paulus, pasiduodamas rusams į belaisvę, pareiškė vienintelį norą, kad nebūtų varomas pėsčias Stalingrado gatvėmis, bet būtų leista pervažiuoti automobiliu...

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

**MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association**

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

GREETINGS and BEST
WISHES TO YOU ALL

NELSON'S

FAMILY STYLE
RESTAURANT

Private Parties
— Banquets

Wedding Anniversaries
Open Daily — 5 P. M.
Sundays 12 to 7 P. M.

1422 ADDISON ROAD

EX 1-4000

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (35)

DESZŐ ÁRVAY

Ji praras laiko nuovaką

Hunas su AVO uniforma nuvedė Iloną į rūši, nuvarė koridorių labirintu į vieną siaurą angą su dvejomis atviromis durimis ir įstūmė, nenuimdamas apyrankių, į pirmąją celę. Tamsa apgaubė Iloną. Ji kojomis bandė apspresiti kambarį. Jis buvo kvadratinis. Į abi puses po gerus du metrus. Grindys betoninės, bet švarios. Narų nebuvo. Iona, atsiremdama į sieną, nuslydo žemyn ir tupėjo su užpakalyje sukaustytais rankomis. Blakstienos degė iš nuovargio, ir reikė pasitrinti akis virto kančia. Piaunąs skausmas leido užmiršti akių degimą. Apyrankės!

Negalvoti apie jas, negalvoti apie nieką. Kas negalvoja, tas neegzistuoja. Bet pulsas plakė sukaustytoose sąnariuose. Kad tas pulsas neplaktų! Jei pulsas neplaktų, nebūtų skausmo. Jei nebūtų skausmo, nebūtų pulso, kuris nieko daugiau nežino, kaip tik liudyti gyvybę, su geležies skausmu sąnariuose. Ir čia žmogus turi negalvoti apie apyrankes! Ir čia žmogus turi negalvoti, geležis turi nekeikti skausmo, nebūti ant sąnarių, kada, taip, kada... O jūs prakeiktos mintys, jūs nusususios mintys, jūs bejausmės mintys, jūs niekingos mintys, jūs nemigo mintys. Pavargti, būti pavargusiam, norėti miego, galėti miegoti, kristi, saldžiai kristi miego jūron,

nuskesti. Bet mintys nenyksta, mintys plaukda, jos plaukda ir gelbstisi sapnų saloje...

Iona pabudo, atsirėmusi į sieną. Apyrankės vos bejautė. Rankos atrodė netekusios sąnarių. Iona nesijudino. Rankų sąnarius gali vėl skaudėti. Kaip ilgai ji miegojo? Ji atsistojo. Ji pasiklausė prie durų, nieko, tik kažkoks ošimas iš tolo. Vidurių spaudimas užėjo staiga. Iona kojomis ieškojo celėje kibiro. Veltui. Ji sušuko. Ji spyrė į duris. Sargybinis neatėjo. Bejėgiško pykčio priepuolyje ji spardė durų geležį iki pavargimo. Vidurių spaudimas buvo užmirštas.

Ji gulėjo parkritusi, veidu į betoninę sieną, ir kučiojo. Bet betonas, jis nežino, kas jį drėkina. Betonas, abejingas kaip laivas, kuriam vistiek, ar ji žlunga ar nežlunga. Aprimus Iona girdėjo, ausį prie betono pridėjusi, duslių dundėjimą iš tolimos. Tramvajai, važiuoją gatvėmis? Sunkvežimiai? O gal žemės ašis, kuri mala ir sukasi? Girgždėdamos atsivėrė durys. Sužibo šviesa. Iona patraukė kojas, atitiesė viršutinę kūno dalį ir sunkiai atsistojo. Durų rėmuose stovėjo sargybinis.

--Atnešu duonos ir kavos.
--Nutmkite apyrankes, kad aš galėčiau valgyti ir gerti, --

pasakė Iona.

Sargybinis prikišo prie jos burnos duonos gabalėlį.

--Kąsk.

Iona papurtė galvą.

Sargybinis prikišo puodą prie jos lūpų.

--Gerkl.

Iona prisisiurbė pilną burną ir spiovė drungną skystį į AVO uniformą. Sargybinis išliejo kavą į jos veidą ir užtrenkė duris. Tamsa apgaubė Iloną. Staiga vėl atsirado vidurių spaudimas.

--Ji nekando duonos, ji negėrė iš puodo, -- pranešė sargybinis tardymo skyriaus vedėjui.

--Ji iš es rankos, -- pasakė Tothas.

Sargybinis nusišypsojo. Tothas paklausė:

--Kiek valandų ji jau ten, apačioje?

--Dvidešimt.

--Ar ji šlapinasi?

--Niekio nepastebėjau.

--Praneškite man, kai tik bus.

--Klausau, drauge kapitone.

Naktį sargybinis pranešė:

--Ji kando duoną ir gėrė iš puodo.

--Kaip ilgai ji jau ten, apačioje.

--Dvidešimt keturias valandas.

--Ar ji šlapinasi?

--Jos sijos šlapias.

--Iki naujo įsakymo neduoti nei valgyti, nei gerti, -- įsakė Tothas.

Sargybinis kariškai pasisveikino ir išėjo.

Tothas telefonavo:

--Mūsų pacientė jau bręsta... Taip, ji jau... Aš galvočiau, dar dvidešimt keturias valandas, ir ji bus praradusi laiko nuovaką... Ne, to ne...

Tothas su pasiūlykštėjimo išraiška klausė paaiškinimų per telefoną, pasižiūrėjo į kalendorių, paskui tarė:

--Jei data, kurią kalėjimo gydytojas mums davė, yra tikra, tai šiandien būtų jau antra diena, bet bobomis niekada negali pasitikėti.

Tothas nusijuokė.

--Juokai, tai Mergelė būtų su šventąja Dvasia, bet tos jau seniai nėra pas mus. Ji Felsopoteny, pas Mindszent... Taip, pas kardinolą, kuris visą laiką su šventąja Dvasia...

Trečią naktį celė atsidarė. Vidun krito elektros šviesa. Iona sėdėjo šalia durų. Ji nepakėlė galvos. Majorą ji pažino tik iš balso.

--Aš nenoriu įsikšti į tardymą, bet man tavęs gailla.

Ilonai nespėjus atsitiesti, jis paėmė ją už rankos ir padėjo atsistoti. Jis vėl buvo civiliška apsiirėngęs.

--Tu vakar naktį užpykintai savo tardytoją.

--Vakar naktį? --paklausė Iona.

--Vakar naktį.

--Ar aš jau ne ilgiau čia?

--Vieną dieną ir naktį, -- melavo majoras.

Jis pašaukė sargybinį nuo durų ir įsakė nuimti Ilonai apyrankes. Jos rankos nukrito nuo nugaros. Jos maskatavo ties jos šonais -- sunkios, lyg negyvos, svetimos.

--Vieną dieną ir naktį? -- paklausė ji.

--Taip, o ką tu galvojai? Keilis kartus gavai valgyti?

--Du kartus, -- atsakė Iona.

--ne, vieną kartą, pirmą kartą aš neėmiau.

--Čia gauni maistą vieną kartą per dieną; tau tą patį davinį pasiūlė du kartus.

--Aš nežinau, -- tarė Iona.

Majoras išėjo iš celės.

--Einam!

Iona žvilgterėjo atgal. Gėda mūdžė jos veidą, bet majoras nesidairė. Ji svyravo paskui jį. Užpakaly jos kaukšėjo sargybinių batai. Ilonai buvo sunku eiti. Ją pykino. Išsiveržė prakaitas. Tai buvo nusilpimas. Laiptuose majoras atsistuko:

--Ar tau negera?

Ilonai neatsakė.

--Bus geriau, -- kalbėjo jis, --rytoj pasikalbėsime daugiau.

Sargybinis gavo įsakymą Iloną nuvesti į maudynę, o po to į jos nuolatinę celę.

(Bus daugiau)

Australijos lietuvaitė dailininkė Eva Kubbas prie savo darbų "Šolds" ir "Vienatvė", lietuvių dailės parodoj Bankstowne, gruodžio 27 d., atidarymo proga.

V. Raščio nuotrauka

BŪKIME TURTINGI

L. Vaičiūnienė

(2)

Tautinės kultūros auklėjimąją vertę namuose ir mokyklose žino ir dabartinė humanistinė, idealistinė pedagogika ir tautinę kultūrą tebelaiko vienu iš didžiųjų asmenybę apsprendžiančių veiksnių.

Išteklingo lietuviško namų židinio reikšmę žino ir mūsų šalies okupantas, todėl visu stropumu naikina senas sodybas — suvokdamas, kad kitų būdų tų tvirtovių paimti negalės, o jų vieton stato ar rengiasi statyti sukirptus pagal šablono bendrynus, kuriuose turės nusitrinti lietuviškas savitumas ir išaugti bespalvė mašinos dalelė — žmogus didžiajam tironijos ratui sukti.

Mes ar nesame pastebėję, kad juo iš lietuviškesnių, tradicingesnių namų (juose gerai susitupėjęs) išėjęs jaunimas, juo sėkmingiau orientuojasi visokiose tolimose, gambiau, garbingiau, prasmingiau, ir talkliau naudoja visokius bendrinius turtus.

Jeigu šiandien mus kas pastebi, tai tik todėl, kad dar turime lietuviškuose namuose išugdytų asmenybę (Olis, Kilmonytė, J. Stukas ir t.t.). Jeigu patys pripažįstame, kad aplinka savo padaro ir atima iš mūsų vaikus, jeigu tatau žinome ir esame apsisprendę lietuviškai, tai sukurkime tą aplinką savą savo sodybose, kad ji nors iš dalies atsvertų svetimąją.

Jeigu žinome, kad mus srovė neša, tai nesiduokime, ar bent sulėtinkime pasroviui plaukimą, įsikabindami į ką nors ir apsidairydami: nes šiaip Dievas žino, kur ta srovė gali nunešti (vis tiesiau atsisuka ta srovė į Maskvą). Tik netyčia į nešančią srovę įpuolusiam (vadindavome katilu), nežinančiam, kad čia esama srovės ar Lietuvos, sunku susiorientuoti ir susilaikyti. Kas sąmoningai į ją įbridęs leidžiasi, meluoja pats sau.

(Čia man ateina į galvą gyvas pavyzdys. Vieni tėvai, dar carų laikais Lietuvoje, išleisdavo du savo berniukus su krepšiais vagiavimui. Vaikai prisiraudavo daržovių, bulvių, prisikrėsdavo vaisių, prisibraukdavo kiaulėms šerti varpų, karvei pašaro ir t.t. Sugauti atsakydavo: "Dėde (ar dėdiene) nebausk, mudu mažiukai, mudu durni").

Jeigu mums krikščionims krikščionybės, įkūrėjo per aukštas pavyzdys, jeigu Dievo įsakymai nesektini, pasirinkime žmogiškuosius. Savo tautoje jų turime.

Lietuviški namai patys neatsiras — juos reikia sukurti. O jiems sukurti pir-

miausia reikia lietuvių tėvų, ar vyresniųjų, kurie veržte veržtusi lietuviškuoju keliu, žinotų ir tikėtų savo tautine verte, visų šakų tautinės kūrybos ir lietuviškų namų jėga. Reikia tėvų, mokančių paaiškinti vaikams ir juos įtikinti, kad gerėjančias materialines sąlygas reikia laikyti tautų proto padariniais, tautų prieš mus gyvenusių, dabar gyvenančių ir tų kurios gyvens; jog normaliai gerovę turi kilti. Juk ir Dievas įsakė užvaldyti žemę, reiskia turtus, bet kad ne jie užvaldytų žmogų užvaldytų.

Ateity, kaip mūsų didysis kultūrininkas Vydūnas sakydavo, gal visi neišsios po pažastimi lėktuvėlių ir kur reikės, jį išsitiese, skris. Bet grynios materialinės civilizacijos utilitarinės vertybės niekad nebuvo įėjusios į tautinių, dvasinių vertybių sritį ir neįeis. Jos yra visai kitos prigimties (ne kilmės). O dabar, ypač dabar jos neturi užgožti mūsų tautinių — etninių vertybių. Viršum materialinių vertybių regintiems spindėsi, spindi ir spindės "Gerbk savo tėvą ir motiną". (Ne rezidenciją, automobilių nes jie yra tik priemonė tėvui, motinai gerbti).

Iš to savaime išplaukia, kad pirmiausia nurodyta ir isakyta gerbti visa, ką tėvai, tautos tėvai, kunigai — vaidilos nenutraukia virtinė nešė ir tebeneša iš kartos į kartą. Išėina, kad tų vertybių ligos nieks nutraukti nenusikals d m a s neturi teisės. Tuo labiau jų sukeisti, supainioti — vietoj kultūrinių, dvasinių vertybių pasistatyti medžiagą ir ją garbinti. Kai žydai Sionui kalno papėdėje pagarbino iš aukso nuliedinta versij — žinome kas atsitiko. Jų nė vienas neįėjo į pažadėtąją žemę.

Reikia tėvų, kurie būtų įsitikinę, kad tautinis išsikvėpimas, prisitaikymas yra niekybė, pašuma, išblukimas, niekam nenaudingas, tik buvimas, bet ne gyvenimas: gyvenimas, arba tikroji egzistencija yra kova už savitumą, kova, kuri reikalauja pasiaukojimo aukų.

Reikia lietuvių tėvų, duodančių teisingą toną ir nurodančių teisingą kryptį — tėvų tyro lietuviško jausmo, tautinio subrendimo, proto ir stiprių rankų, nepaleidžiančių vairo. Reikia namuose prie kultūrinių vertybių ugdymo prisirišimo, nuoširdumo, meilės, kad visi šeimos nariai būtų įtraukti į kūrimo darbą ir visi to darbo rastų.

Tokiuos namuos vidujini ir laukujai visokie pa-

gerinimai, patogumai, bankų knygelės dideli skaičiai (labai gerai) neišvengiamai bus išprašyti iš valdovo sosto į tarno vietą, iš tikslų į priemonę. Iš tokių namų plačiai ir toli plauktume ir į bendruosius vandenius, įnešdami savitumo, naujumo ir prasmės.

Pirmoj eilėj tokius namus, turėtų kurti ir sukurti pinigines nieji, kad jie iškiltų kitiems pavyzdžiu, kurio iš pajėgesniųjų visai pagrįstai mes bepinigiai turime teisės laukti. Tokių namų kūrėjai ir mažiau į šalį tolygiem reikalams skirdami, jau būtų išpirkę ar be išperką dalį tautos suprotestuotų vekselių.

Šia prasme ir linkėtume, kad visi lietuviai būtų jei ne milijonieriai, tai bent tokie turtingi, kaip žydai, kurie pajėgia savo Izraeliui per vienus pietus sudėti kelis milijonus dolerių (labai kilnu). Mums reikė reikia, kad ir mūsų bendruomenėje — tautoje pradėtų rasti tokių puikių žydų.

Tiesa, keletą žydelių jau turime: garbingo atminimo prel. Brička, savo palikimo didelę dalį nukreipęs mums teigiama linkme, A. Olis ir dabartiniai J. M. Bačiūnai, kun. Prunskis, knygu leidėjai prel. Juras, Mendelis, romanų premijų mecenatai ir visi didesnieji ar mažesnieji, viešumoje neišryškėję, nežinomieji. Reikėtų, kad ir mažiau piniginių nuo šių neatsilikytų su savo dalimi (visų laukia Dainų šventė, Vasario 16-tosios gimnazija, Lituanus, lietuviškos gimnazijos Čikagoje, įkūrimas, neišleistas knygos, parodos, paviljonai ir t.t.), kad visi mes, kaip, turtuolis Jobas, būtume teisūs prieš Dievą ir prieš savo tautą.

Per pirmojo dešimtmečio laiko sprindį suaukotos sumos nebūtų labai mažos. Prisiminkime į Lietuvą išsiųstus siuntinius, Balfą, pastatytus namus, fondus ir t.t. Tačiau turint galvoje mūsų atkūtimui vidurkį, čia atsiradimo priežastį mūsų bendrojo reikalo didumą, tos sumos nepakankamumą. Užstojusiam antrajam dešimtmečiui aiškiai per mažos. Be to ant antrojo dešimtmečio slenkščio turėtume apsidairyti ir konstatuoti, ko esame netekę. Ar tik nebus mūsų čia gyvenimas didesnis tautai nuostoliais, negu sudėtais pinigais.

Šia prasme ir žmonių išmintis sako: "Neturtas ne yda, turtas ne nusikaltimas"!

(PABAIGA)

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pastatė rašyti, ar Dirvą skaityti įsypažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2245-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
HILDEBRANDT PROVISION CO

3619 WALTON

ME 1-3700

*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐Už metus — \$8.00 ☐Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Papūgiškos bolševikų kalbos puošmenos

Čikagiškės "Vilnės" redaktorius Jokubka apie savo laikraštį rašo: "saugome kaip savo akies vyzį".

"Vyzį"? Tokio žodžio lietuvių kalboje nei nėra. Yra "vyzdys", vidurinė, svarbioji akies dalis, kitaip dar vadinama akies "lėliuke" ar "lėlyte". Kodėl Jokubka griebėsi tokio posakio ir žodžio, kurio net parašyti dar neišmoko? Turbūt todėl, kad tas posakis dažnai vartojamas bolševikų kalbose ir raštuose Lietuvoje. Taip dažnai pasako Sniečkus, Niunka, o juos pamėgdžioja ir "smulkesnės žuvelės". Net ir rašytojai, kuriems derėtų savaimingu stiliumi rašyti, stengiasi būti "panašūs į vadus" ir po veiksmažodžio "saugoti" stengiasi įpinti ir palyginimą "kaip akies vyzdį", lyg tai būtų tokia stilistikos taisyklė...

Bet nei Sniečkus su Niunka nėra to stiliaus "deimaniūko" išradėjai. Jie tą posakį vartoja tik pamėgdžiodami rusus bolševikus, kurie jį vartoja savo keliu pamėgdžiodami savo vadus: Chruščiovas taip gana dažnai pasako, nes jis pamėgdžioja Staliną, o Stalinas pamėgdžiodavo Leniną. Ir gal nei vienas nepagalvojo, kad tas posakis yra pasiskolintas iš... šventraščio!

Rusų kalba jis dar ir tebevartojamas beveik toks, kaip jį tikybinėse knygose senąja (bažnytinė) slavų kalba rašo. Rusai sako "beregi, kak zenicu oka", nors gyvoje rusų kalboje akis jau vadinama "glaz", o ne "oko". Savo vietoje tai yra geras literatūrinis palyginimas, stiliaus puošmena. Bet beždžioniškuose pamėgdžiojimuose ir papūgiškuose kartojimuose jis tampa juokingas. Tai yra, juokingas ne pats posakis, tik jo vartotojai — beždžionautai.

Čikagiškiai bolševikų beždžionautai įsikando ir daugiau vartojamų posakių, nors tai būtų ir visiškai nesąmonė. Pavyzdžiui, "buržuazinis nacionalizmas".

Nacionalizmas yra nacionalizmas, ir jo turinys skirstosi pagal tautybes, o ne pagal klases ar partijas. Nacionalizmas yra tautos susipratimo apsirėškimas, jos siekimų programa ir veržimasis tą programą įvykdyti. Tad yra lietuvių tautos, vokiečių tautos, lenkų tautos, rusų tautos nacionalizmas, bet nėra tokio dalyko, kaip buržujų (tai yra, miestiečių), dvarininkų, kapitalistų, ūkininkų, mažžemių, darbininkų, proletarų, klerikų ar kokio kitokio paskirai socialinei grupei būdingo nacionalizmo.

Lietuvoje lietuviams iš esmės nėra skirtumo, ar Nikolajaus, ar Nikitos valdininkai bei pataikūnai gniaužia lietuvių ir kelia rusų nacionalizmą, net ir lietuvių skatindami ar net spausdami persiimti pagarbą tam nacionalizmui, jį kelti ir jam tarnauti.

Rusų nacionalizmas nei kiek nemažiau "buržuazinis" kaip ir lietuvių. Tai nacionalizmas — programa veikti rusų tautos labui, Rusijoje nieko negalima jam prikišti. Bet kai jis veržiasi tuo pačiu tikslu veikti ir, sakysim, Lietuvoje, lietuvių tautos sąskaiton, tai tautiškai susipratęs lietuvis negali būti tuo patenkintas ir jis turi pagrindo, kiek galėdamas, tam priešintis.

Bolševikai, siekiami paslėpti savo pataikavimą rusų nacionalizmui, slepia jį po "tautų draugystės" skraiste, o kitų tautų tautinį susipratimą smerkia, žymėdami jį savo išrasta nesąmone — "buržuazinio nacionalizmo" vardu. Čikagiškiai ir brukliniškiai lietuviškieji bolševikų garbintojai — tūpčiotojai aplink bolševikinę valdžią — tą nesąmonę beždžioniškai mėgdžioja ir papūgiškai kartoja.

Beje, jie sako, kad "buržuaziniai nacionalistai įeigu pajėgtų Dr. Alg. Margerį suvesti į gėvą"... Na jau, na! Kas jau čia turės apetito pašvinkusiam ēdalui! Pagaliau, Margerio nei ēsti nereikia, nes jis pats save sėkmingai ēdė... Tik Jokubka mano, kad "Dr. Alg. Margeris nepaiso, jis klausio savo sąžinės balso".

Iš dalies tai panašu į tiesą, tik Jokubka bus praleidęs vieną žodelį. Turėjo būti: "jis klausio savo p a r d u o t o s sąžinės balso".

V. R.

GERU KELIU

Seniai norėjau pasisakyti dėl Dirvos turinio. Bet, kaip matau, einate geriausiu keliu ir nėra ko nurodinti. Tik visiems tiems, kurie jums sako gražius komplimentus, tai su tais gražiais žodžiais tegul duoda naujų skaitytojų. Tada ir rodomas nuostipumas bus visai pagrįstas ir įtikinantis. Norėčiau pasakyti, jog venkite specialių skyrių Dirvoje. Tie

skyriai smugdo laikraščio turinį. Ar negeriau būtų, kad kartą per mėnesį išleistum literatūrinio pobūdžio Dirvą? Tam numeryje, kurio turinį turėtų sudaryti klausimai, liečią gražinę literatūrą ir kultūrinius reikalus, galėtų pabairgal būti ir filatelistams vietos, ir humorui.

A. Sodaitis, Maspeth

MANO SIŪLYMAS

Mano nuomone, Dirva turėtų turėti stiprų šūkį apačioje savo vardo DIRVA, šūkis galėtų šiaip skambėti anglų kalba: This paper does not recognize the Sov. occupation of Lithuania 2. This paper demands a free and Independent Lithuania! 3. 4. This newspaper denounces the Soviet

Kai šiaurinėje JAV dalyje siaučia speigai ir pūgos, Australijoje dabar žaliuojanti vasara ir lietuviai skautai nepraleidžia progos suruošti stovyklas. Nuotraukoje: prie Sydnejaus Ingleburne įvykusio skautų stovykloje P. Pilka dalina sesėms stovyklos ženklukus.

V. Raštučio nuotrauka

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BOSTONO APYGARDA STENGIASI JUDĖTI

Nuostabūs ir linksni dalykai dedasi mūsų gyvenime. Štai, jau ilga metų eilė, kai mes iš visų kampų šaukiam apietautinės vienybės reikalą, o vis tebesam taip susiskaldę ir išgverę, kaip seni kromininko ratai. Ir kai atsiranda tokia organizacija, kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kurion vieningai ir entuziastingai susitelkę galėtumėm amžinai apieleistais mūsų kultūros reikalais pasirūpinti ir aplamai nemaža gerų darbų nuveikti, tai mes ne tik nepasilenkam jon įsijungti, bet taip pat iš įvairių kampų dar gerokai paniekiam ir pašmeičiam tą tikrai geros minties organizaciją. Manding, visa tai liudija mūsų nesusklausymą, apsileidimą, o kai kuriais atvejais net ir visai pliką savanaudiškumą. Gal kam ir smagu eiti vis atskirai ir don kichotiškų kardu mosikuoti, bet... labai sunku tikėti, kad tokia susiskaldžiusi visuomenė pajėgtų bent kiek gilesnius savo buvimo pėdsakus palikti.

Bene sunkiausia LB klostasi šiame JAV krašte. Apie dešimt metų organizuotasi, tačiau ir šiandien vis dar tebėra gyva susiorganizavimo problema. Tuo tarpu, anot Maironio, laikas bėga riškia, tautiečių gretos retėja, keletas grupių "politikos darytojų" šiek tiek pinigų susirenka, o gyviausi ir opiausi tautinės kultūros ūgdymo bei palaikymo reikalai vis giliau į mūsų kasdienybės pelkę grimsta. Žinau, kam tokie posakiai nepatiks, kai kas nenorės rūpėsčio suprasti, bet vieną kartą visam laikui mes turėtumėm įsidedti į galvas, kad tik kultūrinės vertybės amžiais išlaiko gyvą tautos vardą. Visuomenė, kuri neperka savo rašytojų knygų, kuri iš viso neremiam savo tautinės kultūros, tos kultūros ir negali turėti. Nenorom kyla labai liūdnas klausimas: argi savo laisva valia mes galim pasirinkti tokį baisy išnykimo kelią?...

Suprantama, kad šitaip LB einasi JAV, kur daugiausia gyvena lietuvių, kur daugiausia yra ir tokių, kuriems Nepr. Lietuva akis į šviesą pratyne, negalima kaltinti JAV Liet. Bendruomenės Centro Valdybos pirmininko St. Barzduko, visą širdį ir energiją atiduodančio organizacijai, negalima peikti nei apygardų, nei skyrių valdybų, nei visų kitų Bendruomenės veikėjų, o tik kiekvienam atsigrįžti į save ir tarti: mano kaltė, mano didžiaus-

occupation of Lithuania! 5. This paper demands freedom for Lithuania! 6. Russia has been occupying Lithuania for 20 yrs. already. -- This paper demands freedom for Lithuania!

Čia duodu tik pavyzdžius. Galima ir geresnių parinkti. Aš manau, tokis šūkis anglų kalba visiems į akis pulstų, ir tai tuoj nusakyty Dirvos laikyseną dėl Lietuvos išlaisvinimo. Žinoma, aš tik jums pateikdu šūkių pavyzdžius.

Petras W. Urban, Cleveland

Graži dovana visiems
Naujų metų
proga
Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuvišką dainą plokštelė —

"MANO LIETUVOS PRISIMINIMAI" (My Lithuanian Memories) Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) — "Christmas Carols" Shepherd Boy and Sleeping Child. Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co. Platintojams užsakius didesnius kiekius — duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI: ALEX MATHEWS 256 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y. arba

gaunama visose radijo stotyse

buvo pakili, vieninga, apsieita be tuščiažodžiavimo, tad ir vilčių yra, kad Bostono apygarda savo veikla pajudės į priekį. Naujon LB Bostono apygardos valdybon išrinkti Just. Vaičaitis, inž. E. Cibas ir Ant. Vilėniškis.

Pagrindinis susirinkimo kalbėtojas buvo kun. prof. St. Yla, o greta jo ir pats JAV LB centro valdybos pirm. St. Barzdukas. Abu kalbėtojai daugiausia buvo susitelkę į LB susiorganizavimo reikalus. Aišku, tai aktualūs klausimai, kai Bendruomenės veikėjų žodžiai dar vis be didesnio atgarsio atsirenkia į lietuvių visuomenę, lyg žirniai į sieną. Tačiau tokio pobūdžio susirinkimuose gal derėtų visu aštrumu kelti tas problemas, kuriomis LB yra pasiryžusi sielotis ir rūpintis, dėl kurių ji ryžtasi gyventi. Organizaciniai ar susiorganizavimo reikalai jau nešlido širdžių, o, pvz., nuomūkis viso mūsų kultūrinio gyvenimo, kuris jau eilė metų pats sau paliktas, visa energija keliama, gal rastų atgarsio nors sąžiningesnių tautiečių širdyse, o tuo ir pačiai Bendruomenel padėtų atsistoti ant kojų. Žinoma, tai ne priekaištas kalbėtojams, o tik bandymas įsijungti į tuos mąstymus, kurie turi gyvybinę reikšmę LB. Konkretų sumanymų ir užsimojimų metimas į visuomenę, tautinės kultūros pirmumo akcentavimas, iš tikro, gal dar pažadintų daugelį lietuvių, šiuo metu taip saldžiai snaudžiančių prie televizijos aparatų...

LB Bostono apygardos atstovų suvažiavime buvo priimta eilė rezoliucijų ir sveikinimų. Tie raštai gal geriausiai atspindi susirinkimo rūpesčius, todėl nors pagrindiniai, skelbiame.

JAV PREZIDENTUI J. F. KENNEDY

JAV Lietuvių Bendruomenės Bostono Apygardos atstovai, 1961 m. sausio 15 d. susirinkę į visuotinį metinį suvažiavimą, nuširdžiai sveikina Jūsų Ekscelenciją, pradėjusį vadovauti šiam garbingam ir laisvės principus ginančiam kraščiui. Ta pačia proga susirinkimas reiškia savo viltis, kad Jūsų vadovaujama JAV vyriausybė sieks teisingumo įgyvendinimo pasauly, kad jį visu griežtumu kovos su Sovietų Sąjungos kolonialiniu imperikalizmu pavergsiu visą eilę senų Europos tautų, kurių tarpe ir Lietuvos Respubliką.

Gera pažindami laisvojo pasaulio priešą rusiškąjį komunizmą, esam giliai įsitikinę, kad tik aiški ir griežta JAV vyriausybės veikla gali pagreitinti pavergtų tautų išlaisvinimą iš Sovietų Sąjungos priespaudos, kuri yra mūsų amžiaus didžiausia nelaimė ir gėda.

Teliktės priimti, Jūsų Ekscelencija, mūsų giliios pagarbos pareiškimą.

JAV VALSTYBĖS SEKRETORIUI DEAN RUSK

Gera suprastami Jūsų Ekscelencijos sunkias pareigas ir atsakomybę, kurių ėmėtės ateida-

mas vadovauti JAV Valstybės Departamentui, mes nuširdžiai sveikiname Tamstą ir reiškiamo gilią įsitikinimą, kad Jūs visom įegom kovosit už teisingą taikos įgyvendinimą pasauly, kad Jūs neišjungsit iš savo darbų ir kovos dėl laisvės Rytų bei Vidurio Europoj, kur išlaisvinimo laukia lietuvių tauta, 1940 m. žiauriai ir klatinga prievarta įjungta į Sovietų Sąjungą. Jūsų Ekscelencijos darbą tuo požiūriu palengvino pats p. Chruščiovas, Jungtinėse Tautose iškeldamas kolonializmo naikinimą pasauly.

Teliktės priimti...

JAV ATSTOVUI JUNGtinėse TAUTOSE A. STEVENSONUI

JAV Lietuvių Bendruomenės Bostono Apygardos atstovai, sausio 15 d. 1961 m. susirinkę į savo metinį susirinkimą, nuširdžiai sveikina Tamstą ir prašo Jus panaudoti visą savo įtaką, kad artimiausiame Jungtinių Tautų visuotiniame susirinkime būtų iškeltas Lietuvos ir kitų Rytų bei Vidurio Europos tautų išlaisvinimo klausimas. Kolonializmo naikinimas, kurį JT iškėlė pats p. Chruščiovas, neturėtų aplenkti ir sovietinio kolonializmo, vieno pačių nežmoniškiausių pasaulio istorij.

Tas metas, kada Sovietų Sąjunga savo ekspansija jau braunasi ir į laisvąjį pasaulį, mums atrodo yra pats tinkamiausias laikas JT kelti sovietinio kolonializmo ir jo pavergtų tautų išlaisvinimo klausimą. Nuširdžiai tikėdamiesi Jūsų Ekscelencijos prielankumo, reiškiamo Jums savo gilia pagarba.

JT GEN. SEKRETORIUI

Sveikindami Jūsų Ekscelenciją ir remdami Jūsų pastangas kovoj dėl pasaulio tautų laisvės, prašome Jus panaudoti savo įtaką, kad Jungtinėse Tautose artimiausiu laiku būtų iškelta Baltijos tautų -- Lietuvos, Latvijos ir Estijos bei Vidurio Europos tautų išlaisvinimo klausimas iš Sovietų Sąjungos kolonialinio imperializmo, kuris yra daug žiauresnis, pvz., už belgų valdymą Konge.

Savo klime būdami artimi tiems patiem Baltijos krantams, kaip ir Tamsta, nuširdžiai tikimės Jūsų Ekscelencijos prielankumo ir reiškiamo Jums savo gilią pagarba.

Buvo priimti sveikinimai lietuviškiems veiksniams dėl vienybės, pavergtai Lietuvai. Ir kitiems?

LB Bostono apygardos metinis susirinkimas baigtas Tautos himnu. Vaišių metu visa eilė kalbėtojų -- prof. Ign. Končius, Ant. Gustaitis, St. Barzdukas, inž. Cibas, inž. Vyt. Izbickas, Just. Vaičaitis, p. Rudonienė ir kt. -- vienokiu ar kitoku požiūriu vis dar lietė bendruomenines idėjas. Padėka inž. Vyt. Izbickui ir jo vadovautai apygardos valdybai, palankių vėjų ir daug daugiau lietuviško prielankumo naujajai, kurią sudaro pirm. Just. Vaičaitis, sekr. inž. E. Cibas ir inž. Ant. Vilėniškis.

St. S.

* Belgijoje socialistų streikai silpnėja, profesinėms sąjungoms nutarus grįžti į darbą. Vyriausybės "tikslingumo programa" buvo priimta parlamente, ir įsigalios greičiausiai vasario 15, kada ją priims senatas.

NOW! 4 1/4% PER ANNUM
on ALL ACCOUNTS

4 3/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cincero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

Chicago Neries' klubo jaunučių krepšinio komanda. Iš kairės: R. Kanauka, V. Valaitis, R. Jokubaitis, Č. Kybartas, L. Valaitis ir A. Vitkauskas.

Z. Degučio nuotrauka

FILATELIJOS KAMPELIS

ANT. BERNOTAS

(2)

ISPANIJA

išleido 25 centavų ir 1 pezetos pašto ženklus, kuriais paminima Šv. Vincento iš Paulo 300 metų mirties sukaktis. Pašto ženkluose -- šventasis su vaikūčiu ir motina.

Šv. Vincentas iš Paulo (1581-1660) gimė Ranquines vietovėje, netoli Pouy, Prancūzijoje. Vienos kelionės metu iš Marselio į Narbonę, jo laivą pagavo jūrų plėšikai -- korsarai, ir jį patį, nugalėję Tunisą, pardavė į vergiją. Tačiau po kelių mėnesių jam pavyko iš vergijos pabėgti ir grįžti Prancūzijon, kur jis Chatillon-des-Dombes vietovėje buvo kunigu ir ten įsteigė kunigų misijonierių ordiną, kurį vėliau perkėlė į Paryžiaus priemiestį St. Lazare, nuo ko ir jo vienuoliai buvo pavadinti Tėvais Lozoristais.

STALINGRADO MŪŠIS...

(Atkelta iš 2 psl.)

"Fiureriui -- Valdžios užėmimo metinių proga šeštoji armija sveikina savo fiurerį. Dar tebeplevėsuoja svastikos vėliava virš Stalingrado. Mūsų kova tebūna gyviesiems ir ateinančioms kartoms pavyzdžiu ir beviltiškoje būklėje nekapituliuojant -- tada Vokietija laimės. Heil mein Fuehrer! -- Paulus, gen. plk."

1946 vasario 12 buvęs šeštosios armijos vadas Niurnbergo byloje pareiškė: --Aš atsimenu taip vadinamą ištikimybės telegramą tik iš paigos, kur bandžiau kareivių kančias ir mirčias suteikti prasme. O telegramoje tie dalykai vaizduojami didvyriškumu, kuris turis visada likti atminime. Aš apgailestauju, kad tuomet, nesu-sigaudydamas padėtyje, ją leidau perduoti."

Sausio 31, 5:45 valandą, armijos štabo antena išleido paskutinę radiogramą:

"Rusai ties bunkeriu, mes sunaikiname" ir radiostas sava nuožiūra radiogramos gale pridėjo raides "cl", kas tarptautinėje radijo mėgėjų kalboje reiškia: "Ši stotis niekada daugiau nebeveiks."

Po kelių sekundžių krovio smūgiai pavertė aparatūrą vielų, varžtų ir stiklų mišiniu.

6:00 valandą vyriausioji fiurerio būstinė dar pagavo nežifruotą tekstą:

"Šeštoji armija kapituliuavo. Gal būt Stalingrado galas paskatins fiurerį ateityje kreipti daugiau dėmesio į generolų patarimus."

Niekas nežino, iš kur tie žodžiai buvo pasiųsti, bet jie buvo toki teisingi, kaip tekstas, kurį perdavė 601 žinių pulkas:

"Jei nežūsime, būsime pasiryžę gyventi ir pasimatyti."

Į rusų rankas patekusių IV korpo automobilių maršalas Paulus išvažiavo į belaisvę, ir ilgomis vilkstinėmis prie jo prisijungė armijos likučiai.

Stalingrade kovojusių likimo laikrodį rodė vieną minutę prieš dvyliką.

(Bus daugiau)

Visą savo gyvenimą Vincentas pašventė labdarybės ir gailėtingumo darbams. Paryžiuje jis įsteigė pamestinukams ligoninę. Vėliau, jo paties sumanymu arba Šv. Pranciškaus Saleziečio pagėdavimu, buvo įsteigti dar du moterų vienuolių ordinais.

Šventasis mirė visiškame neturte. Paliko parašytus jo įsteigtų ordinų statusus, paaiškinimus bei keliolika dvasinio turinio laišku. Kanonizuotas šventuoju popiežiaus Klemenso XII 1737 m. Jo šventė yra liepos 19 d.

Daugelyje kraštų veikia Šventojo Vincento iš Paulo labdarybės draugijos.

RYTŲ VOKIETIJA,

minėdama 200 metų sukaktį nuo pirmo feldmaršalo Gneisenau gimimo, išleido 20 ir 25 pfenigų pašto ženklus su jo atvaizdu.

Grafas August Neithardt von Gneisenau (1760 - 1831) gimė Schilde, Studijavo Erfurto universitete, Sulaukęs 19 metų įstojo į austrų kariuomenę. 1782-3 m., kaip anglų kariuomenės samdinys, kariavo prieš Ameriką. Karo metu su Napoleonu perėjo Prūsijos tarnybą. Dalyvavo mūšyje prie Jenos 1806 m., ir gynė Colbergą. Po Tilžės taikos dalyvavo kariuomenės perorganizavime. Nuo 1812 m. tarnavo

gen. Blücherio štabe ir daug prisidėjo laisvinant Prūsiją iš Napoleono. 1818 m. -- Berlyno gubernatorius. 1925 m. pakeltas feldmaršalu.

Vykstant Lenkijoje ir Lietuvoje, 1831 m. suklūmui -- paskirtas Rytų kariuomenės vadu. Tais pat metais ir mirė.

Klaipėdoje, aikštelėje prie Dangės upės, stovėjo jo paminklas, pastatytas kaizerinės Vokietijos laikais.

SOV. SĄJUNGA,

pagerbdama žymų rusų dailininką Levitaną, jo 100 metų gimimo proga, išleido 40 kapeikų pašto ženklą. Ženkle -- jo paveikslas "Kovas". Paveikslame toje pagirio sodybą: prie namo stovi rogėse pakinkytas arklys, aplinkui sniegas.

Apie jį "Lietuvių Enciklopedijoje" randame: Isaak Iljič Levitan (1861 - 1900) gimė Kybartuose, Lietuvoje. Žydų kilmės rusų tapytojas, žymiausias rusiškosios mokyklos peizažistas. Jo tėvas buvo mokytojas Virbalyje.

Tapybos Levitanas mokėsi pas Savrasovą ir Maskvos meno mokykloje. 1889 m. buvo nuykęs į Paryžių, kur susipažino su prancūzų impresionistais ir pradėjo sekti jų kūrybą. Daugiausia tapė peizažais: pradžioje natūralistiniai fotografiniame stiliuje, vėliau su impresionistine išraiška. Turėjo daug pasekėjų. Mirė Maskvoje.

Sovietų Sąjunga, Levitano 50 metų mirties sukaktuvio proga, 1950 m. buvo išleidusi 2 pašto ženklus: vieną su jo atvaizdu, kitą -- su jo paveikslu "Aukšinis ruduo".

SUOMIJA

išleido 30 markų pašto ženklą su suomių mokyklų reformatoriaus Uno Cygnaeus atvaizdu. Uno Cygnaeus (1810-1888) buvo protestantų kunigas, žinomo suo-

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Jaunimo vakaras, įvykstantis sausio 28 Lietuvių svetainėje, žada būti gan idomus. Jaunimas vakarui sparčiai ruošiasi patiekti idomią ir linksmą programą.

Šokiams gros Neo-Lithuanų kapela. Veiks bufetas.

Vakarą globoja LB Clevelando abiejų apylinkių valdybos.

Bilietai gaunami Dirvoje, Liet. Prekybos namuose ir pas platintojus.

• Naujų Metų sutikime, rengtame LB Clevelando abiejų apylinkių, dalyvavo virš 300 svečių. Paskutinėmis dienomis, norinčius užsisakyti staliukus, nebegalėjo patenkinti.

Programa atliko P. Kodukis, T. Stasaitė (baletas) ir I. Stasaitė.

N. M. sutikti Lietuvos Himnu, kurį jautriai sugiedojo visi dalyviai.

N. Metais sveikino JAV LB centro valdybos pirm. St. Barzdukas ir Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Bartis. Programą pravedė F. Eidimtas.

Naujų M. sutikimas ir pasilinksminimas praėjo draugiškoje ir lietuviškoje nuotaikoje.

• LB Clevelando abiejų apyl. ruoštas Naujųjų metų sutikimas, praėjo gražiu pasisekimu. Be padėto abiejų

apylinkių vald. narių darbo, prisidėjo talkininkaudami šie asmenys: dail. Vyt. Raulinaitis, P. Kodukis, Ing. ir T. Stasaitės, A. Vasiliaus-kienė, P. Juškienė, E. Stempuzienė ir p. Benokraitienė. Naujų metų proga sveikino kun. B. Bartis ir St. Barzdukas, Jiems visiems reiškiamame nuoširdžia padėką.

Ta pačia proga reiškiamame padėką visiems atsilankiusiems svečiams už įvertinimą, malonų atsiliepimą ir paremimą LB reikalų.

LB Clevelando I-os ir II-os apyl. valdybos

Parengimų kalendorius

SAUSIO 28 D., Lietuvių salėje, Clevelando jaunimo vakaras.

VASARIO 4 D., Čiurlionio namuose, budžiams remti vakaras.

VASARIO 12 D. Šv. Jono Katedros salėje Vasario 16 minėjimas.

VASARIO 19 D., Lietuvių salėje, Neringos Skaučių Tunto sueiga.

VASARIO 25 D., Lietuvių Salėje, VAIDLOS teatro premjera "Žmogus, kurį užmušiau".

KOVO 12 D., Lietuvių salėje, KAZIUKO MUGE, rengiama Neringos Skaučių Tunto.

BALANDŽIO 8 D., Lietuvių salėje, Vysk. M. Valančiaus li-tuanistinės mokyklos vakaras

BALANDŽIO 29 D., Slovenian Auditorium, Dirvos rengiama jaunųjų talentų konkursas.

GEGUŽĖS 21 D., Aldonos Stempuzienės rečitalis Severance Chamber Hall.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės Draugijos rengiama tautos šventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - balius.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

CLEVELAND AMBULANCE SERVICE, INC.

Remember the Maroon and Cream Colored Cars with the Men in White

Called and Recommended by Cleveland's Leading Physicians and Surgeons

ENdicott 1-0770

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FROM A FRIEND

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

VISI - JAUNI IR VYRESNIEJI
Į LINKSMĄ

JAUNIMO VAKARĄ

SAUSIO 28 D. 7 V.V.

Lietuvių svetainėje, Clevelande

ĮDOMI PROGRAMA

ŠOKIAMS GROS NEOLITUANŲ ORKESTRAS

TURTINGAS IR ĮVAIRUS UŽKANDŽIAIS

STALAS. GAUTAS PELNAS SKIRIAMAS

VASARIO 16 GIMNAZIJAI

KAS IR KUR?

• Vyr. sktn. V. Kizlaitis Liet. Skautų Brolijos vadijos narys, sausio 14-15 d. lankėse Chicagoje, perduodamas Brolijos ūkio skyrių naujam Brolijos Vyriausiam Skautininkui. Naujoje Brolijos vadijoje v. s. V. Kizlaitis pakviestas skautininkų skyriaus vedėju.

• Puota jūros dugne, Chicago jūrų skautijos tradicinis balius šiais metais ruošiamas sausio 28 d., 8 val. vak. Western Ballroom salėje. Šie tradiciniai jūrų skautų-čių vakarai, kasmet ruošiami nuo 1950 metų su originaliomis dekoracijomis jūriniais motyvais ir linksma jūreiviška nuotaika, visada buvo labai mėgiami ir gausiai lankomi plačiosios lietuvių visuomenės. Ir šiais metais rengėjai maloniai kviečia visus atsilankyti šiame baliuje.

• Dalia Noreikaitė-Kūčienė, sopranas, dainavimą studijuojanti pas solistę Alodiją Dičiūtę, pirmą sykį viešai pasirodys Stasio Pilkos rečitalio programoje sekmadienį, sausio 29 d., penktą valandą po pietų Jaunimo Centro scenoje. Rečitalį rengia Lietuvos Studentų Sąjungos, JAV centro valdyba.

Jaunoji dainininkė pradžios mokslus baigė šveicarijoje, gimnaziją ir muzikos konservatoriją lankė Argentinoje. Persikėlus 1955 metais į Chicago, Loyolos universitete įsigijo bakalaurą laipsnį.

• Vaclovas ir Konstancija Nenortai, gyveną Hartford, Conn., atšventė 25 metus vedybinio gyvenimo. Surengtose vaišėse dalyvavo nemažai svečių ir iš tolimesnių vietų, kaip Karaliai iš Philadelphijos, Šetikai iš Sodaičiai iš New Yorko, Janukėnas iš Bostono ir kt.

• Žibuoklių balius, rengiamas Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus, įvyksta balandžio 22 d.

• V. Morkūnas, iš Venezuelos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• A. Bonatas, iš Los Angeles, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

Nukentėjusiems nuo nacių

Jau anksčiau buvo pranešta, kad tarp V. Vokietijos vyriausybės ir Jungtinių Tautų Pabėgėlių Komisarų yra sudaryta specialiai sutartis nacių aukoms atlyginti. Tai sutarčiai vykdyti yra gauta stambios pinigų sumos -- 45 milijonai DM.

Kas gali gauti atlyginimą? Visi, kurie nukentėjo nuo nacių dėl savo tautybės ir kurie 1953 m. spalio 1 d. dar buvo tremtiniai. Atlyginimo negali gauti tie, kurie jau buvo vienaip ar kitaip kompensuoti, pagal kitus potvarkius ar kurie išemigravo prieš 1953.X.1 d.

Atlyginimo gali reikalaoti ir nacių aukos našlės (ys) ar našlaičiai, jei jiems iki šiol nebuvo atmokėta arba jie yra finansinėje bėdoje, tačiau jie turėjo būti 1953 m. spalio 1 d. tremtiniai.

Jei asmuo nukentėjo nuo nacių dėl rasės, tikybės ar politinės ideologijos, jis turi teisę atlyginimo ieškoti iš V. Vokietijos vyriausybės tiesioginai, todėl iš minėto fondo negauna.

Kurie turi teisę gauti atlyginimą, užpildo specialius pareiškimus iki 1962 m. sausio 1 d. Jų pareiškimai bus svarstomi tuoj, tačiau galutinė suma bus nustatyta tik po 1962 m. sausio 1 d., kai bus galutinai nustatytas prašančiųjų skaičius.

Pareiškimų formos gaunamos Balfio Centre arba Jungtinėse Tautose -- United Nations High Commissioner for Refugees.

Prašantieji tų formų turėtų pirmiau labai gerai įsiskaityti šį pranešimą ir rašydami Balfio Centrai (105 Grand St. Brooklyn II, N. Y.) galėtų pridėti 8 centų pašto ženklą.

Kun. L. Jankus, Balfio Reikalų Vedėjas

Philadelphijoje, šv. Kazimiero parapijos salėje susirinkusius LB šeštadieninės mokyklos mažuosius aplankė Kalėdų senelis, apdovanojamas dovanėlėmis.

Prie Kalėdų eglutės šeštadieninės mokyklos mokiniai suvaidino "Miško mokyklą".

PHILADELPHIJOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS EGLUTĖ

Sausio 7 d., 5 val. p. p. šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko Phila. lituanistinės šeštadieninės mokyklos Kalėdų eglutė, į kurią atsilankė gan didelis žiūrovų būrys. Buvo suvaidintas D. Čiurlionytės vaidzdis "Miško mokykla". Pagrindiniu veikėju buvo Vytautas Maciūnas -- Mokytojo ožio rolėje, gi įvairius miško gyvūnus vaidavo -- D. Baka-

naitė, G. Burytė, I. Gudėnaitė, D. Jurevičiūtė, A. Jasinskas, R. Juzaitis, A. Jurevičiūtė, E. Paulaitytė, A. Puznikaitė, A. Šalčiūnaitė, E. Šparkevičius, O. Valaškinaitė, D. Vaškelytė ir T. Valaškinaitė.

Vaidelį režisavo mokytoja O. Šalčiūnienė. Piano skambino -- L. Bakanaitė ir J. Gudėnaitė, o I. Avižonytė ir D. Maka-

rauskaitė padeklamavo.

Pasibaigus sceninei daliai, atvyko vaikų laukiamas Kalėdų senelis, kuris geruosius mokinius apdovanojo dovanėlėmis. Parengiamoji klasė seneliui dainuodami pašoko "Išėjo tėvelis į mišką", o mažoji Z. Štarkaitė padeklamavo. Visos sceninės dalies pranešėja buvo R. Salytė.

Meninei daliai pasibaigus, mažieji turėjo progos su Kalėdų seneliu pašokti tautinius šokius, pabandyti laimės turtingoje loterijoje, o vyresnieji pasidžiaugti su savo jaunaisiais ir gražiai pavykusia Kalėdų eglute.

Šis šeštadieninės mokyklos pasirodymas dar kartą įrodė, kad esant geriems norams ir nuširdžiai bendradarbiaujant tėvams su mokytojais, yra ir gražūs rezultatai.

Mokytojų sąstatą šiais mokslo metais sudaro: mokyklos vedėja -- G. Maciūnienė, mokytojos -- O. Šalčiūnienė, S. Jurskytė ir D. Matonytė (parengiamoji klasė). Be to talkininkauja -- I. Bendžiūtė (taut. šokiai) ir V. Matonis (dainos). Tėvų Komitetui energingai vadovauja Pr. Vaškelytė.

Mokyklai plečiantis ir negaunant papildomų patalpų šv. Kazimiero parapijoje, mokyklos vadovybė susitarusi su viet. bendruomenės valdyba, nutarė mokyklą perkelti į kitas, jai tinkamas patalpas. Tam tikslui buvo surastos palankios sąlygos naujos modernios viešosios mokyklos patalpos, esančios miesto centre prie Spring Garden ir 17-tos gatvių sankryžoje. Pirmoji pamoka naujoje vietoje įvyks sausio 21 d. 10 val.

B. M.

Dail. R. Viesulo paskaita

Vasario 5 d., 3 val. po pietų Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas rengia dailininko Romo Viesulo paskaitą, tema: "Menas šiandien". Prelegentas paskaitą iliustruos savo paveikslais.

Į paskaitą kviečiama atsilankyti visi lietuviai. Paskaita įvyks Lietuvių Banko patalpose -- 202-204 N. Broad St.

• P. Budininkas, iš Gary, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• J. Cinkus, iš Cicero, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

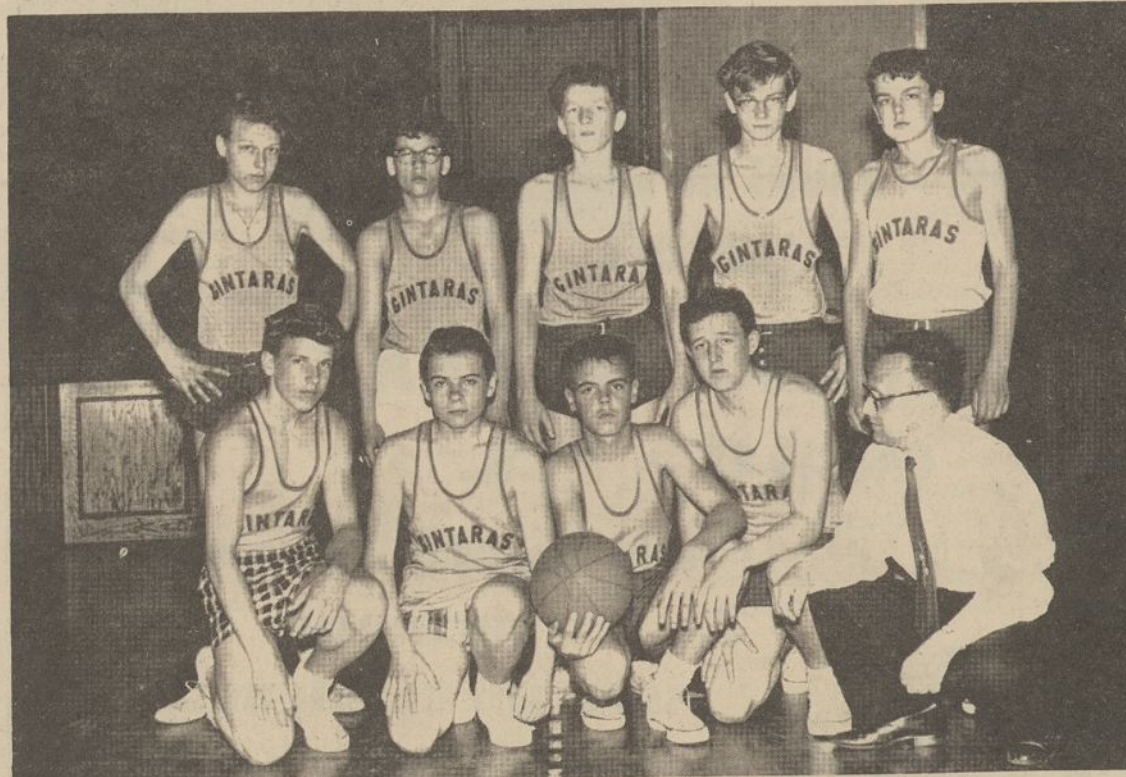

Praeitais metais gruodžio 27 d. Redfemo lietuvių namuose įvyko Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos penktasis suvažiavimas. Nuotraukoje studentai ir svečiai klausosi pranešimo.

V. Raštučio nuotrauka

• Jonas Rimašauskas padovanojo Pasaulio Lietuvių Archyvui kalboms ir melodijoms užrašyti aparatą (tape recorder), 200 dolerių vertės, tuziną specialioji dėželių istorinės medžiagos saugojimui ir kitų reikalingų dalykų.

• Vladas Kalytis, iš Great Neck, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

Chicago Gintaro klubo jaunučių krepšinio komanda. Pirmoji eilė iš kairės: A. Dežky, S. Gelažiūnas, R. Grižas, A. Baliūnas, klubo globėjas S. Degutis. Stovi: V. Kancevičius, R. Eigelis, R. Miknaitis, K. Norvilas, A. Kliausa.

Z. Degučio nuotrauka

NEW YORK

KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO MINĖJIMAS

1961 m. sausio 15 d. 4:30 v. vak., šv. Jono Ev. Parapijos svetainėje, įvyko Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas, kurį rengė Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos skyrius ir Rezist. Santarvė. Nors oras buvo nedėkingas, bet į minėjimą atsilankė arti šimtinės asmenų. Keista, kad dar iki šiol yra tokių žmonių, kurie mano, kad Klaipėdos kraštas ir, bendrai, Mažosios Lietuvos reikalai, išimtinai priklauso Mažosios Lietuvos žmonėms ir tokių minėjimų nelanko. Tai labai klaidingas manymas.

Susirinkimas buvo paruoštas jaukiai, su kavute, tikrai šeimyninio pobūdžio. Programą atidarė Maž. Liet. Bičiulių Draugijos Brooklyno skyriaus pirm. Dr. P. Dagys trumpu istoriniu įvadu; kokia turi reikšmę Mažoji Lietuva sujungta su visa Lietuva.

Gen. J. Budrys, savo neilgoje kalboje prisiminė dar nežinomus įvykius Klaipėdos kraštą vaduojant.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo J. Audėnas plačiai peržvelgdamas Mažosios Lietuvos reikšmę Lietuvos valstybei. Taip pat patiekė davinius, kad iš Karaliaučiaus srities buvusių į milijoną ir 200 tūkstančių gyventojų, esą likę vietinių apie 20 tūkstančių. Į jų vietas suvežtas iš Rusijos pakraščių įvairių tautybių, mišriny.

Klaipėdos krašte, kuris dabar yra sovietinės Lietuvos dalis, lietuvių esama apie pusę gyventojų visi kiti suvežti iš Rusijos. Lietuvos gražusis pajūrys esąs paverstas kariniais įrengimais.

Ad. Brakas papasakojo sunkią, beveik beviltišką dabartinės Lietuvos būklę, bet pažymėjo, kad visi, kurie darbuojamės, esame įsitikinę Lietuvos prisikėlimu, nes kur yra viltis, ten ir gyvenimas.

P.N.

V. SIDZIKAUŠKO PRANEŠIMAS

Sausio 29 d., 4 val. p. p., Baltijos Laisvės namuose, 131 E. 70 St., New York, N. Y., New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkime Pavergtųjų Tautų ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas padaręs pranešimą apie neseniai atliktą kelionę Pietų Amerikon. Į paskaitą kviečiami ir nenariai. Po paskaitos bus bendros vaišės.

• Tris knygų bibliotekas dovanai bus galima laimėti, pasinaudojant knygų išpardavimu, kuris dabar pratęstas iki vasario 15 d. Atpiginsimas iki 90 nuoš. Sąrašai išsiunčiami paprašius šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

TORONTO

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties iškilmingas minėjimas įvyks vasario 19 d. College kino teatro patalpose (College ir Davenport gatvių kampas). Minėjimu metu pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas adv. Julius Smetona iš Clevelando.

Meninė programa dar nėra pilnai sudaryta. Iki šiol yra paaiškėję, kad jos išpildyme dalyvaus Varpo choras. Be to norima dar įtraukti mokyklinio jaunimo choras ir kita.

Ta pačia procedūra, kaip ir praeitais metais, bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams, įeinant į minėjimą bus išdalinti vokečiai su dviejų fondų atskiruose lapukuose įrašais. Ant vieno bus parašyta: "Aukojų Lietuvos Nepriklausomybės Fondui" ir ant kito: "Aukojų Tautos Fondui". Aukotojai pasirinkus fondą, beliks įrašyti sumą ant lapuko ir tą lapuką su pinigais įdėti į voką ir atiduoti rinkėjui.

Kadangi LB būdama rengėjų jokių aukų nenumato rinkti, tai susidariusias išlaidas dengs proporcingai abu fondai.

Mielam bičiuliui

POVILUI BUDREIKAI

mirus, jo žmoną SOFIJĄ ir brolių JUOŽĄ giliai užjaučia ir kartu liūdi

P. Bulke